

Mesleksel Uyum Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Mesleksel Uyum Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26059>

Özet

Mesleksel Uyum Envanteri (MUE), **üniversite öğrencileri** için **mesleksel uyum** düzeylerini ölçmek amacıyla Emel Ültan'ın tarafından 2001 yılında geliştirilmiş bir ölçektir. Geliştirme tipi bir araç olan MUE, kapsamlı bir **geçerlik** ve **güvenirlilik** çalışması'nın ardından nihai halini almıştır. Ölçek, dört temel alt boyutta toplanan toplam 49 maddeden oluşmaktadır ve katılımcıların mesleki yaşamaya adaptasyon süreçlerini değerlendirmeye odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Mesleksel Uyum, Mesleksel Adaptasyon, Envanter Geliştirme, Üniversite Öğrencileri, Emel Ültan'ın, Geçerlik, Güvenirlilik, Faktör Analizi

Yazarlar

Emel Ültan'ın

Amaç

Mesleksel Uyum Envanteri'nin temel amacı, **üniversite öğrencilerinin** mesleki yaşamaya yönelik adaptasyon düzeylerini, meslekleriyle ilgili algıları ve yeterliliklerini sistematik bir şekilde ölçmek için psikometrik olarak sağlam bir araç geliştirmektir. Bu envanter, öğrencilerin kariyer gelişim süreçlerinde ve eğitim programlarının etkinliğinin değerlendirilmesinde kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Ölçek, öğrencilerin mesleklerine yönelik **üretkenlik**, **benimseme**, **yeterlilik** ve **olanaklar** alanlarındaki uyum seviyelerini belirleyerek, olası mesleki uyum sorunlarının erken teşhisine katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Yapı

Mesleksel Uyum Envanteri, psikolojik bir yapı olarak **Mesleksel Uyum** kavramını ölçmektedir. Bu yapı, bireyin seçtiği mesleğe karşı geliştirdiği tutumları, bu meslekte başarıyla olma inancı ve mesleğin sunduğu fırsatları değerlendirme biçimini kapsayan çok boyutlu bir adaptasyon sürecini ifade eder.

Yapılan Faktör Analizi sonuçlarına göre, envanter mesleksel uyumu dört ana alt boyutta ele almaktadır: Mesleksel Üretkenlik Alanı, Mesleksel Benimseme Alanı, Mesleksel Yeterlilik Alanı ve Mesleksel Olanaklar Alanı. Bu boyutlar, mesleki adaptasyonun bilişsel, duyuşsal ve davranışsal yönlerini temsil etmektedir.

Geçerlik

Envanterin geçerlik çal??malar?, **görünü? geçerli?i**, **ay?rt edici geçerlik** ve **yap? geçerli?i** olmak üzere üç a?amada gerçekleştirilmi?tir. Ba?lang?çta 64 madde olarak haz?rlanan taslak, uzman kan?s? al?narak görünü? geçerli?i aç?s?ndan incelenmi?tir.

Ay?rt edici geçerlik, madde analizi yoluyla sa?lanm??t?r. Madde analizinde alt ve üst gruplar arasındaki farklar incelenmi? ve 0.05 düzeyinde ($p < 0.05$) anlamlı fark gösteren 54 madde seçilerek envanterin ay?rt edici gücü ortaya konmu?tur. Son olarak, ölçe?in **yap? geçerlili?ine** bakmak amacıyla faktör analizi uygulanm?? ve bu analiz sonucunda madde say?s? 49'a dü?ürülmü?tür. Bu durum, ölçe?in teorik yap?y? ölçme kabiliyetini desteklemektedir.

Güvenirlik

Mesleksel Uyum Envanteri'nin güvenirlik çal??malar? hem **iç tutarlılık güvenilirli?i** hem de **test tekrar test güvenilirli?i** yöntemleri kullanılarak incelenmi?tir. İç tutarlılık güvenilirli?i, ölçek maddelerinin birbiriyle ne derece tutarlı oldu?unu göstermektedir.

Test tekrar test güvenilirli?i için ise 30 kişilik S?n?f Ö?retmenli?i 2. s?n?f ö?rencisi grubuna envanter, dört hafta ara ile iki defa uygulanm??t?r. Elde edilen korelasyon sonuçlar?, envanterin zaman içinde ölçtü?ü yap?n?n stabilitesini yüksek düzeyde korudu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerlili?i çal??malar?nda kullanılan Faktör Analizi, ba?lang?çta 64 madde olan envanteri 49 maddeye dü?ürmü? ve dört temel alt boyutu ortaya ç?karm??t?r. Bu dört alt boyut, mesleksel uyumun farklı yönlerini temsil eden ve kuramsal olarak anlamlı olan faktörlerdir. Bu alt boyutlar ve madde da??ımlar? a?a??daki gibidir:

Mesleksel Üretkenlik Alan? (12 madde)

Mesleksel Benimseme Alan? (15 madde)

Mesleksel Yeterlilik Alan? (8 madde)

Mesleksel Olanaklar Alan? (14 madde)

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

Format: 49 maddelik, dört alt boyutlu envanter.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri

Yaş Grubu: Üniversite öğrencileri yaş aralığı (Genellikle 18-25 yaş)

Popülasyon Detayları: Geçerlik çalışması başlangıçta 200 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Güvenirlik çalışması ise 30 kişilik sınıf öğretmenleri 2. sınıf öğrencisi grubu üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: 4'lü Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılmıştır. Seçenekler "A= ara sıra katılıyorum" ile "D= her zaman katılıyorum" arasında değişmektedir.

Anahtar Kelimeler

Mesleki Gelişim, Psikometrik Özellikler, Yapı Geçerliliği, Mesleksel Yeterlilik, Öğrenci Adaptasyonu, Likert Ölçeği

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: mersinegitimfak@hotmail.com (Sorumlu Yazar iletişimi)

Yayın Adresi: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi referansında belirtilen kurumsal adres.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2001

İzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımları için genellikle yazardan izin alınması gerekmektedir. Ücret bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Kaynakça

Ültanır, E. (2001). Üniversite öğrencileri için Mesleksel Uyum Envanterinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlilik çalışması. **Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 1(2), 1-12.

Makalenin orijinal bağlantısı: efdergi.ibu.edu.tr

Bu ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: mesleksel-uyum-envanteri-toad.pdf

Mesleksel Uyum Envanteri Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuş olup hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

Envanter toplam 4 alt boyut ve 49 maddeden oluşmaktadır:

Mesleksel Üretkenlik Alanı (12m)

Mesleksel Benimseme Alanı (15m)

Mesleksel Yeterlilik Alanı (8m)

Mesleksel Olanaklar Alanı (14m)

ARABPSYCHOLOGY.COM